

רע"פ 3477/18 - עאיד באסתירו נגד חברת עיר על תהילה, הקדש ציפורה (בת ישראל שור) והרב מייזל, מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 3477/18

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקש:

עאיד באסתירו

נ ג ד

המשיבים:

1. חברת עיר על תהילה
2. הקדש ציפורה (בת ישראל שור) והרב מייזל
3. מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בירושלים, מיום 28.03.2018, בעפ"א
47589-01-18, שניתן על ידי כב' הרכב השופטים: ר'
כרמל; כ' מוסק; ו-ש' רנר

בשם המבקש:

עו"ד מאג'ד אגבאריה

בשם המשיבים 1-2:

עו"ד דניאל רובינס

בשם המשיבה 3:

עו"ד אריאלה בן אהרון

החלטה

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' הרכב השופטים: ר' כרמל; כ'

מוסק; ו-ש' רנר), בעפ"א 47589-01-18, מיום 28.3.2018. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על החלטתו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט מ' בורשטיין), בת.א. 1274/05, מיום 9.1.2018.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 24.9.2013, התקבלה תביעתם של המשיבים 2-1, בבית משפט השלום בירושלים, בת.א. 1274/05 (כב' השופטת ת' בר-אשר צבן), ונקבע כי על המבקש להרוס שתי תוספות בניה שהקים על מקרקעין שבחזקתו, בסמוך למקרקעין הצמודים למבנה של המשיבים 2-1 (להלן: תוספות הבניה או התוספות). ערעורו של המבקש על פסק הדין נדחה ביום 8.5.2014, ובקשת רשות הערעור שהגיש לבית משפט זה נדחתה ביום 18.12.2014.

ביום 30.7.2017, ניתנה החלטת בית משפט השלום בבקשה לביזיון בית המשפט, במסגרתה התקבלה, בסייגים מסוימים, בקשת המשיבים 2-1, לפי סעיף 6 לפקודת ביזיון בית המשפט (להלן: ההחלטה הראשונה). בית משפט השלום הורה כי המבקש ישלם את הריסת תוספות הבניה, כמפורט בפסק הדין שניתן ביום 24.9.2013, וזאת עד ליום 31.8.2017, ולחלופין יפקיד בקופת בית המשפט סכום של 275,000 ₪. עוד נקבע, כי במידה שלא ייהרסו תוספות הבניה עד התאריך האמור, יבצעו המשיבים 2-1 את ההריסה, על פי הצעה שהגישו לבית משפט השלום, ותוך שימוש בסכום שיפקיד המבקש. זאת ועוד, במידה שהמבקש לא יהרוס את תוספות הבניה ולא יפקיד את הסכום האמור, יופעלו נגדו סנקציות כגון קנס ואף מאסר. יצוין, כי ההחלטה סוקרת בהרחבה את השתלשלות ההליכים המסועפת בפרשה זו, הכוללת בתוכה, בין היתר, שמונה בקשות מטעם המשיבים 2-1 לפי פקודת ביזיון בית המשפט, לצד ארכות רבות שניתנו למבקש.

ביום 28.12.2017, עדכנו המשיבים 2-1 את בית משפט השלום, כי המבקש לא ביצע את שהוטל עליו בהחלטה הראשונה. ביום 9.1.2018, נתן בית משפט השלום החלטה נוספת (להלן: ההחלטה השנייה), במסגרתה נמסר כי המבקש "החל לאחרונה... בביצוע פסק הדין אך לא השלים" את ביצועו. בית משפט השלום קבע, כי על המבקש להשלים את ההריסה עד ליום 14.1.2018, ולחלופין להפקיד בקופת בית המשפט 275,000 ₪. עוד נקבע, כי היה והמבקש לא יבצע את האמור בהחלטה, או "אז יחויב בתשלום קנס יומי בסך 1,000 ₪ לכל יום של הפרה".

3. המבקש הגיש ערעור על ההחלטה השנייה לבית המשפט המחוזי בירושלים, והערעור נדחה ביום 28.3.2018. בית המשפט המחוזי נתן את דעתו להליך המשפטי הארוך שהתקיים בעניינם של הצדדים, בציינו "כי במשך תקופה ממושכת ניתנו למערער [המבקש] הזדמנויות רבות ואינספור ארכות לקיום צו ההריסה ואף הוצעו מספר הצעות אשר נועדו להקל את קיום הצו, לרבות הצעה שעל פיה המשיבים [2-1] יבצעו את ההריסה במימון המערער [המבקש]". בית משפט המחוזי הוסיף עוד, כי ביצוע צו ההריסה כרוך בקשיים הנובעים ממבנה הנכס, אשר נבנה לפני מאות שנים; מהעובדה שהצו, אשר מורה על הריסת תוספות הבניה, ניתן לגבי חלקים מהמבנה; ומהצורך בתיאום עם גורמים בעיריית ירושלים, וביניהם מחלקת שימור מבנים ומחלקת מסוכנים. עוד הובהר, כי מיקומו של המבנה, אשר שוכן בין סמטאות העיר העתיקה, יוצר קשיים בהבאת ציוד כבד למקום. עם זאת, קבע בית המשפט המחוזי, כי הוא שותף להתרשמות בית משפט השלום לפיה המבקש "לא מיהר לקיים את צו ההריסה, נהג בסחבת וניצל את סבלנותו של בית המשפט". לאור האמור, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור, בקובעו, כי "אין עוד הצדקה להוסיף

ולדחות עד אין קץ את מועד ביצועו של פסק הדין. טענותיו של המערער [המבקש] נדונו בבית משפט קמא, הוצעו להם פתרונות וניתנו ארכות כאמור הן לביצוע פסק הדין והן להחלטות שונות שניתנו לפי פקודת בזיון בית משפט". בית המשפט המחוזי הוסיף, כי למבקש פתוחה הדרך "**להפקדת 275,000 ₪ בקופת בית המשפט חלף הקנס היומי והצורך בהריסת תוספות הבניה על ידו**".

הבקשה לרשות ערעור ותגובות המשיבים

4. ביום 1.5.2018, הגיש המבקש בקשה לרשות ערעור, על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בבקשתו, טוען המבקש, כי הלכה למעשה, הערכאות הקודמות עשו שימוש עונשי בפקודת בזיון בית המשפט, בניגוד לתכליתו, קרי, סיוע באכיפת החלטות בית המשפט. עוד גורס המבקש, כי ראוי להשהות את הליכי בזיון בית המשפט נוכח מאמציו לקיים את פסק הדין, המורה על הריסת התוספות; ומפאת "מניעים המעכבים" את ביצוע צו ההריסה, כגון תיאום מול גורמים מקצועיים וקבלת חוות דעת מהם, בעניין הריסת תוספות הבניה. המבקש טוען בנוסף, כי ההחלטה השנייה קצבה לו 5 ימים בלבד לבצע את צו ההריסה, בעוד שהערכת המשיבים 1-2 בהצעתם הייתה כי התהליך צפוי לארוך 3-3 חודשים.

5. בתגובה לבקשה לרשות הערעור, גורסים המשיבים 1-2, כי אין ב"אלמנט העונשי המסוים", אשר קיים בהטלת קנס יומי, לשלול מהסנקציה שהוטלה את תכליתה האכיפתית, להניע צד ממרה לקיים את הוראות בית המשפט. המשיבים שוללים את גרסת המבקש, לפיה במסגרת ההחלטה השנייה נקצבו לו 5 ימים בלבד להרוס את תוספות הבניה, בצינים כי טענה זו מתעלמת מהשנים שקדמו להחלטה השנייה, במסגרתן נהג המבקש בסחבת. המשיבים 1-2 הציגו הודעה מטעם עיריית ירושלים, בה נמסר כי העירייה אינה מתנגדת לביצוע הריסת תוספות הבניה; וכן חוות דעת של מהנדס מטעמם של המשיבים 1-2 אשר קובע, כי "אין כל מניעה" לבצע את ההריסה. עוד נטען, כי הריסת התוספות אינה סובלת דיחוי, בשל מסוכנותם לסביבה, ובשל העניין הציבורי בהריסת תוספות שנבנו ללא היתר.

6. המשיבה 3 ציינה במסגרת תגובתה, כי היא לא הייתה צד להליכים הקודמים בבית משפט השלום, והיא הוספה על ידי המבקש רק בשלב הערעור על ההחלטה השנייה, "מטעמים שלא הובהרו, אך לא יוצגה בהליך". לפיכך, הודיעה המשיבה 3, כי בנסיבות אלה, אין צורך בקבלת עמדתה ביחס לבקשה.

דיון והכרעה

7. הליכים המוגשים לפי פקודת בזיון בית המשפט, הינם הליכים "דואליים", המאופיינים בהיבטים פלייט ואזרחיים, זה לצד זה (רע"פ 6609/15 סלומון נ' רפאלי (6.1.2016); רע"פ 5177/15 פרץ נ' סימי בטיטו ז"ל (4.8.2015)). בהתאם לכך, גם אופי הערעור בהליכים המוגשים לפי פקודת בזיון בית המשפט, הוא ייחודי לפקודה זו. כך, שעה שבקשה לביזיון בית המשפט מתקבלת, ניתן להגיש ערעור פלילי בזכות על פסק הדין "באותם התנאים הנוהגים בערעור על פסק דין פלילי המטיל עונש כיוצא בזה", כאמור בסעיף 8 לפקודה. מכוחו של סעיף זה, הוגש הערעור לבית המשפט המחוזי ובעקבות פסק דינו, מונחת לפניי הבקשה לרשות ערעור.

לאחר שבחנתי את הבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. הבקשה אינה מעוררת שאלה משפטית כבדת משקל, או סוגייה ציבורית רחבת היקף, ולא מתעורר חשש כי נגרם למבקש עיוות דין או חוסר צדק במסגרת ההליך המשפטי המתקיים בעניינו (רע"פ 3057/18 פלדמן נ' מדינת ישראל (20.6.2018); רע"פ 638/18 גולן נ' מדינת ישראל (1.5.2018)). די בכך כדי לדחות את בקשת רשות הערעור.

8. למעלה מן הצורך, אציין, כי דין הבקשה להידחות גם לגופו של עניין. מקובלת עליי קביעתן של הערכאות הקודמות, כי לנוכח התנהלותו של המבקש, אשר גרמה לעיכוב של ממש בהריסת תוספות הבניה, אין מקום ליתן לו ארכות או דחיות נוספות לביצוע צו ההריסה. עוד אוסיף, כי אין בידי לקבל את טענת המבקש, לפיה השימוש שעשה בית משפט השלום בפקודת בזיון בית המשפט הוא עונשי, בסתירה, כביכול, לתכלית הפקודה, להביא צד ממרה לציות להחלטה שיפוטית שלא קוימה. אכן, נקבע, לא אחת, כי בבואו של בית המשפט להטיל סנקציה של קנס או מאסר, או שילוב שלהם, מכוח פקודת בזיון בית המשפט, עליו לנקוט בגישה מידתית, לבל תהפוך הסנקציה ל"עונשית במהותה" (ע"פ 2595/13 סופר נ' איתן (29.9.2014)). במקרה דנן, לנוכח ההליך המשפטי המתמשך בענינים של הצדדים, אשר במסגרתו ניתנה ההחלטה על הריסת תוספות הבניה לפני למעלה מ-4 שנים; ולאור התרשמות הערכאות הקודמות מהסחבת המשמעותית בה נהג המבקש לאורך ההליך, דומני כי הסנקציה אשר הופעלה נגד המבקש, היא מידתית, ומקובל עליי כי מטרתה להאיץ את קיום הוראתו של בית משפט השלום להרוס את תוספות הבניה, וזאת בלבד.

9. לאור האמור, הבקשה לרשות ערעור נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ט בתמוז התשע"ח (12.7.2018).

ש ו פ ט